

TARVESELVITYS

Lomake 1

Uudisrakennus tai laajennus

30.10.2024

0. Hankkeen perustiedot

Hankkeen nimi

Uimahallin tarveselvitys

Sijainti

Hiidenvedentie 3

Yhdyshenkilö / tarveselvityksen tekijä

Sari Sarpaneva

Puhelinnumero

050-5920415

1. Hankkeen lyhyt kuvaus

- mikä / millainen rakennus esitetään tehtäväksi tai mikä oleva rakennus laajennettavaksi?
- miten hanke liittyy toimintaan (tähän hyvin lyhyt kuvaus, kohtaan 2 alla tarkemmin)

Vihdin uimahalli on rakennettu v. 1978 ja siellä on tehty joitakin peruskorjauksia; tiedot korjauksista sekä nykyinen tekninen kunto esitellään tarkemmin erillisessä kesällä 2024 tehtävän kuntotarkastuksen yhteydessä.

Nykyinen uimahalli on tullut elinkaarensa päähän sekä kooltaan, toiminnoiltaan, olosuhteiltaan/saavutettavuudeltaan että mahdollisesti tekniseltä kunnoltaan. Vaihtoehtoisesti nykyinen uimahalli tulisi joko peruskorjata sekä laajentaa tai rakentaa kokonaan uusi nykypäivän tarpeita vastaava uimahalli oheistiloineen. Uimahallin yhteyteen tulisi rakentaa liikuntasali, kuntosali, toimistohuoneita sekä sosiaalitalat. Tavoitteena tulisi olla, että liikuntapalveluiden koko yksikkö sijoittuisi samaan rakennukseen ja Nummelan alueen ohjatun liikunnan toiminta voitaisiin keskittää uimahallin liikuntasaliin. Samalla luovuttaisiin yksityisiltä palveluntarjoajilta ostetuista tiloista.

Uimahallissa toteutetaan liikuntapalveluiden tuottamat yleisöuinti, koululaisten uimaopetus sekä vesiliikuntaryhmät.

Huom. Yllä olevaa tekstiä käytetään investointiohjelman tekstiosuutena.

2. Tilantarpeen perusteet ja kiireellisyys

- miksi hanke on tarpeellinen, välttämätön tai toivottava?
- onko toiminnassa, olosuhteissa tai organisaatiossa tapahtunut jokin muutos, joka aiheuttaa tarpeen?

- miten hanke parantaa toiminnan tai palvelun laatua tai tukee toiminnan harjoittamista?
- kuinka kiireellinen hanke on, ja mitä viivästyisestä tai toteuttamatta jäämisestä seuraisi? • koska hankkeen pitäisi olla valmis?

Nykyisen uimahallin suurimmat ongelmat liittyvät sekä kokoon että esteettömyyteen. Ison altaan neljä rataa ja pieni lastenallas eivät riitä vastaamaan kysyntään. Hanke on välttämätön, mikäli Vihdissä halutaan jatkossa tarjota uintimahdollisuus kuntalaisille sekä järjestää koululaisten uimaopetusta opetussuunnitelman mukaisesti.

Uimahallin kävijämäärät vuosina 2019–2023:

2019	31 000
2020-2021	korona
2022	36 600
2023	41 600

Kävijämäärät ovat nousseet koronaa edeltävästä vuodesta 34 % ja hallin kapasiteetti ei enää riitä vastaamaan tähän kävijämäärään. Asiakkailta tulee nykyään palautetta, että siirtyvät pois Vihdin uimahallista, koska uimahalliin ei mahdu uimaan. Hallin pienen koon vuoksi käyttäjäryhmiä on jouduttu porrastamaan, jonka seurauksena liikuntapalvelut vastaanottaa negatiivista asiakaspalautetta uimahallin rajoitetuista aukioloajoista ja niiden sekavuudesta.

Suurin käyttäjäryhmä on +68-vuotiaat, v. 2022 6400 käyntiä ja v. 2023 9300 käyntiä. Seuraavaksi suurimmat kävijäryhmät muodostuvat seuran toiminnassa mukana olevista harrastajista v.2022 4300 käyntiä, v. 2023 2400 käyntiä. Uimaopetuksen käynnit v. 2022 3700 käyntiä, v.2023 3400 käyntiä.

Uimahallin pienen koon takia käyttäjien sisäänkäyntiä on jouduttu porrastamaan siten, että eri käyttäjäryhmät eivät ole pääsääntöisesti hallissa yhtä aikaa. Ennen klo 8 järjestetään vesijumppia, aamu-uintia sekä hallin huoltoamu. Klo 8–12 on varattu koululaisten uinneille ma-ke, torstaisin hallin aamupäivässä järjestetään erityisryhmien uimakoulu ja reumajumppa (altaan vesi normaalia lämpimämpää). Perjantaina aamupäivässä vesijumppia. Halli avautuu yleisölle klo 12 rannekesisäänkäynnillä, klo 13 eteenpäin paikalla on kassa ti-pe, lauantaisin kassa on paikalla koko päivän. Iltapäivän suurin käyttäjäryhmä ovat seniorit, työkäiset ja lapset käyvät hallissa pääasiassa klo 16 jälkeen. Hallin neljästä radasta yksi on varattu klo 16 jälkeen uimakoulutoimintaan, uimakouluja järjestävät sekä paikallinen uimaseura että liikuntapalvelut itse. Hallin sulkeuduttua klo 20 jatkuu uimahallissa vielä järjestöjen toimintaa, sunnuntaisin on seurapäivä.

Oma toiminta isossa altaassa kaudella 2023–2024:

MAANANTAI	TIISTAI	KESKIVIikko	TORSTAI	PERJANTAI
klo 8.15-9.00 Vesijumppa (matala) Tuija		klo 7.15-7.45 Vesikuntopiiri (matala) Taina	klo 8.30-9.15 Allas-Lavis Taina	
klo 9.15-10.00 Kevennetty vesijumppa (matala) Tuija		klo 8.00-8.45 Vesitreeni (matala/syvä) Taina		
klo 9.00-12.00 Koululaisuinnit Ansku / Joni	klo 9.00-12.00 Koululaisuinnit Ansku / Joni	klo 9.00-12.00 Koululaisuinnit Ansku / Joni	klo 10.00-11.00 Koululaisuinnit Maija / Vaihtuva ohjaaja	klo 10.15-11.00 Syvän veden jumppa Vaihtuva ohjaaja
	klo 12.00-12.45 Allas-Lavis Taina			klo 11.15-12.00 Vesijumppa (matala) Vaihtuva ohjaaja
klo 15.00-16.00 Vesikko-kerho Vaihtuva ohjaaja	klo 15.00-16.00 Vesikko-kerho Joni	klo 15.00-16.00 Vesikko-kerho Ansku		
klo 19.30-20.00 Allas-Lavis Taina			klo 16.00-19.45 Uimakoulut Ansku / Joni	
klo 20.15-21.00 Vesitreeni (matala) Taina		klo 20.15-21.00 Vesitreeni (matala/syvä) Tuija	klo 20.00-21.00 Aikuisten trimmi/tekniikka Ansku	

Järjestöjen varaukset uimahallilla kaudella 2023–2024:

	maanantai	tiistai	keskiviikko	torstai	perjantai	lauantai	sunnuntai
Nummelan Kisaajat ry	16-20 1 rata	16-20 1 rata	16-19.30 1 rata	7-8 1 rata	16-19 1 rata	8-10 pieni allas 7-8.30 4 rataa 8.30-10 2 rataa	8-12 pieni allas 11-17 4 rataa 17-18 2 rataa
Vihdin Reumayhdistys ry				11 - 12 iso allas			
Hydra Platypus ry		6.30-8 1 rata 20-21 2 rataa	19.30-21 1 rata		19-20.30 1 rata	klo 8.30-10.00 2 rataa	17 -18 1 rata
Hiidenveden Purjehtijat		21-22 iso allas				18-20 iso allas	18-21 iso allas
Liikuntaseura Vihti-gym ry				20-21 2 rataa			

Koululaisten uimaopetus on jouduttu tilan puutteen vuoksi rajoittamaan esikoululaisiin sekä 1.–2.luokkalaisiin, vaikka uinnin ja vesipelastuksen opetus sisältyy perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

Suomen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet määrittelee uinninopetuksen tavoitteet osana liikunnan opetusta. Liikunnan tavoitteisiin

on kirjattu, että peruskoulun päätyttyä oppilas osaa uida sekä pelastautua ja pelastaa vedestä. Uinninopetuksen tavoitteet on jaoteltu oppilaiden eri ikäkausiin seuraavasti:

Vuosiluokat 1–2:

1. Vedessä liikkuminen ja vesiturvallisuus:
2. Perusuintitaitojen oppiminen

Vuosiluokat 3–6:

1. Uimataidon syventäminen ja erilaisten uintitekniikoiden harjoittelu
2. Vesipelastus- ja turvallisuustaidot

Vuosiluokat 7–9:

1. Uimataidon kehittäminen ja erilaisten uintilajien harjoittelu
2. Vesiturvallisuus- ja hengenpelastustaidot

Yhteiset tavoitteet kaikille vuosiluokille:

1. Fyysinen kunto ja hyvinvointi
2. Yhteistyö- ja sosiaaliset taidot

Näiden tavoitteiden lisäksi painotetaan sitä, että uinninopetus tapahtuu turvallisessa ympäristössä ja että kaikki oppilaat saavat mahdollisuuden harjoitella ja kehittää uimataitoaan oman lähtötasonsa mukaisesti

Esteettömyys on merkittävä haitta, koska esteettömyyttä ei ole huomioitu uimahallin sisätiloissa. Uimahallipalvelut ovat yleensä liikuntarajoitteisille yksi parhaista harjoitus- ja kuntoutusmuodoista, mutta Vihdissä tätä terveyttä, hyvinvointia sekä toimintakykyä tukevaa harjoitusmuotoa ei pystytä hyödyntämään esteettömyysongelmien vuoksi.

Uimahallissa on nykyisellään paljon käyttämätöntä tilaa erilaisten syiden vuoksi. Uimahallissa aikanaan sijainnut squashhalli on muutettu varastotiloiksi, koska lajille ei riittänyt kysyntää ja tila olisi vaatinut laajan remontin muuhun käyttöön soveltuvaksi. Nykyinen liikuntasali on puolestaan kooltaan niin pieni, että tilalle ei ole kysyntää. Liikuntapalvelut järjestää omaa toimintaa salissa 6h/vko, suurin osa tiloista ostetaan ulkopuolisilta palveluntuottajilta, jotta ryhmät mahtuvat toimimaan. Nummelan alueella on pulaa päiväkäyttöön soveltuvista ryhmäliikuntatiloista koulujen liikuntasalien ollessa varattuina koulujen käyttöön.

Vihdin väkiluku on vuoden 2023 ennakkotilastojen mukaan 28 812 asukasta. Väkiluku on vähentynyt 0,35 % edellisestä vuodesta. Tilastokeskuksen väestöennusteiden (2021) mukaan Vihdin väkiluku tulee tulevina vuosikymmeninä kasvamaan niin, että ikääntyvän väestön määrä kasvaa huomattavasti. Vastaavasti syntyvyys vähenee. Vihdin ikärakenteen kehitys seuraa Suomen kansallista trendiä. Koska jo nyt suurin käyttäjäryhmä on ikääntyneet, voidaan olettaa, että väestön ikääntyessä myös uimahallin kävijämäärät nousevat entisestään.

Koululaisten uimaopetus tuskin tulee poistumaan opetussuunnitelmasta lähiaikoina ja opetukseen tai sen puutteeseen liittyvät ongelmat tulisi pikaisesti ratkaista. Koulussa järjestettävän uinninopetuksen kohdistuminen koulun kaikkiin oppilaisiin on tutkitusti mahdollistanut tasavertaisen uimataidon oppimisen myös heille, joilla ei ole eri syistä mahdollisuuksia uimataidon oppimiseen vapaa-ajallaan. Erityisen tärkeää koulujen uinninopetus on heikon uimataidon omaaville, jotka ilman koulujen uinninopetusta jäisivät muuten entistä useammin kokonaan ilman uimataittoa.

Lähteet: Hyvinvointikertomus v.2023, SUH ajankohtaiset uutiset 4.6.24, Suomen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014)

3. Hankkeen yhteys kuntastrategiaan ja palveluverkkosuunnitelmaan

- miten hankkeen toteuttaminen edistää kunnan strategisten tavoitteiden saavuttamista?
- miten hankkeen toteuttaminen edistää palveluverkkosuunnitelman toimeenpanoa?

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan keskeisimpiä tehtäviä (Kuntalaki (410/2015) 1 §). Tehtävä on säilynyt kunnilla myös sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhteydessä. Hyvinvoinnin edistämisen tulee näkyä kunnan strategiassa (Kuntalaki 410/2015, 37 §).

Vihdin kuntastrategiaan 2022-2025 on nostettu yhdeksi kärkiteemaksi "hyvinvoivat vihtiläiset". Teeman sisältöön on kirjattu seuraavaa: "Vihti on aktiivisen ihmisen koti. Tarjoamme modernit liikuntapaikat ja mahdollistamme liikkumisen lähiluonnossa. Kannustamme vihtiläisiä aktiiviseen elämäntapaan sekä terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtimiseen."

Uimahalleilla on merkittävä rooli kuntien elinvoiman ja asukkaiden hyvinvoinnin kannalta. Uimahallit tarjoavat mahdollisuuden monipuoliseen liikuntaan, joka on hyödyllistä kaikenikäisille. Tutkimukset osoittavat, että uimahallit ja niissä tarjottavat liikuntapalvelut edistävät kansanterveyttä ja hyvinvointia: Liikunta vedessä voi vähentää stressiä, ahdistusta ja parantaa mielialaa. Vesiliikunta sopii hyvin myös niille, joilla on tuki- ja liikuntaelämisen ongelmia. Uimahallit toimivat kohtaamispaikkoina, joissa ihmiset voivat tavata toisiaan ja osallistua yhdessä erilaisiin aktiviteetteihin. Hyvät liikuntapalvelut, kuten uimahalli, voivat olla merkittävä tekijä kuntien vetovoimassa. Perheet ja yksilöt voivat valita asuinpaikkansa palveluiden, kuten uimahallin, perusteella. Hyvin hoidettu ja aktiivisesti käytetty uimahalli parantaa kunnan imagoa ja mainetta asuinpaikkana, jossa panostetaan asukkaiden hyvinvointiin. Uimahallit ovat tärkeitä paikallisille uimaseuroille ja uinninopetukselle, jotka edistävät lasten ja nuorten uintitaitoja sekä liikunnallista elämäntapaa. Kaiken kaikkiaan uimahallit ovat tärkeitä kuntien elinvoiman ja asukkaiden hyvinvoinnin kannalta, ja ne voivat vaikuttaa positiivisesti moniin elämänalueisiin paikallisella tasolla. Vaikka suorita tutkimuksia uimahallien vaikutuksesta kuntien elinvoimaan on rajallisesti, olemassa olevat tutkimukset osoittavat selvästi, että uimahalleilla on monia positiivisia vaikutuksia. Ne edistävät asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia, tukevat sosiaalista vuorovaikutusta, tuovat taloudellisia hyötyjä ja lisäävät kunnan vetovoimaisuutta. (Uimahallin merkityksestä yksilötasolla sekä kunnan vetovoimatekijänä hyödynnetty tekoälyä 10.6.2024.)

4. Vaihtoehtoiset tavat tilantarpeen ratkaisemiseksi

- kuvataan vaihtoehdot, jotka tilantarpeen tyydyttämiseksi on löydettävissä; esim. o vuokratila o olemassa olevien toimintojen tiivistäminen o vajaakäytössä olevien tilojen ottaminen käyttöön o yhteiskäyttö muiden toimijoiden kanssa o muun toimijan käytössä oleva tila
- kuvataan muutokset, joita ko. tiloihin tarvittaisiin, jotta ne soveltuisivat esitettyyn käyttötarkoitukseen

Vaihtoehto1. Nykyisen uimahallin peruskorjaus ja laajennus

Nykyinen uimahalli tulisi peruskorjata laajasti sekä laajentaa siten, että uimahalliin mahtuisi 8 rataa, terapia-allas, jossa järjestetään vesiliikuntaryhmät ja jonne sijoitetaan hierovia suihkuja, opetusallas 100 m², syv. 0,9–1,2 m) sekä opetusallasta matalampi pienten lasten allas. Lisäksi nykyistä liikuntatilaa tulisi laajentaa n. 150 m² (liikuntasalin kokonaistarve n. 200–250 m²) ja parantaa toimisto- sekä sosiaalitylöitä. Uimahallin yhteyteen sijoittuvan kuntosalin kokotarve on n. 150 + 350 m², jolloin saliin saataisiin sijoitettua riittävästi ja monipuolisesti laitteita kaikille käyttäjäryhmille. Pienempi sali 150 m² tulisi senioriryhmien käyttöön ja suljettaisiin ryhmätoiminnan aikana, muina aikoina sali olisi kaikkien kuntalaisten käytettävissä. Suurempi sali 350 m² olisi kaikille kuntalaisille jatkuvasti avoin ja sisältäisi sekä lämmittely/venyttelyalueen, vapaiden painojen alueen sekä kuntosalilaitteet. Yksittäinen laite vie n. 2–3 m² tilaa ja laitteiden välille tarvitaan riittävät turvaetäisyydet, lämmittelylaitteista osa (soutulaite, crosstrainer) vaatii tilaa n. 5 m² per laite turvaetäisyyksineen. Liikuntapalveluiden vahvuus on 20 henkilöä, jotka tarvitsevat vaihtelevasti toimistotilaa. Hallissa tulisi olla 2–3 erillistä toimistohuonetta sekä yhteiskäytössä olevia työpisteitä. Sosiaalitylöitä tulisi olla nykyistä suuremmat, jotta ne palvelisivat nykyistä henkilöstömäärää. Tavoitteena on, että uimahalli olisi avoinna 7 pv/vko aamusta iltaan, jolloin henkilöstöressurssin tarve tulee kasvamaan (valvoja, laitospäällikö, kassa).

Puku- ja pesutiloissa tulisi olla näköesteellisiä vaihtoehtoja pukeutumiseen sekä peseytymiseen lisäämään esim. nuorten halukkuutta käyttää uimahallipalveluita. Puku- ja pesuhuoneiden koko, pukukaappien sekä suihkujen määrä sekä mitoitukset riippuvat kokonaisratkaisusta, kuinka paljon allaspinta-alaa tulee käyttöön ja käyttävätkö liikunta- ja kuntosalin asiakkaat samoja peseytymis- ja pukuhuonetiloihin. Minimimitoitus saunojen osalta on se, että sekä naisten että miesten puolella on kaksi saunaa. Uimahalliin on tarve rakentaa myös vähintään yksi erillinen pieni saunaosasto (pukuhuone, peseytyminen, sauna), jota voisi hyödyntää niissä tapauksissa, joissa esim. liikuntarajoitteisella on avustajana eri sukupuolta oleva henkilö. Kyseistä saunaosastoa voisi vuokrata myös perheikäyttöön, jos ja kun invakäyttöön ei ole kysyntää koko päiväksi.

Ratojen määrä on riippuvainen kokonaisuudesta, oleellista on lisätä toiminnan kannalta tarvittavaa allaspinta-alaa riittävästi.

Uimahalli tulisi muuttaa esteettömäksi kaikilta osin.

Vaihtoehto2. Uusi uimahalli

Uusi esteetön ja energiatehokas uimahalli tulisi sijoittaa nykyistä parempaan paikkaan Etelä-Nummelan liikuntapuistoon, jolloin sen saavutettavuus ikäihmisillä paranisi. Uimahallin nykyinen sijainti maen

päällä vailla julkisia kulkuyhteyksiä eikä ole heikkokuntoisille saavutettavissa oleva liikuntapaikka.

Halliin tulisi rakentaa vaihtoehdossa 1 esitetyt toiminnot.

HUOM! Jos on käytettävissä rakennustieto.fi kortisto, niin sieltä löytyy ohjeita mitoituksiin yms. Mikäli hanke käynnistyy, on oleellista, että liikuntapalvelut on mukana suunnittelussa kun tehdään ratkaisuja eri vaihtoehtojen välillä. Tarveselvityksessä on luotu löyhiä raameja asialle.

RT-täsmäpakki sisältää ohjeet uimahallien ja kylpylöiden rakennuttamiseen, suunnitteluun sekä rakentamiseen. Täsmäpakkiin sisältyvillä RT-ohjekorteilla sekä opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapaikkajulkaisuilla otat huomioon uimahallitilojen rakennustekniset erityisvaatimukset liittyen uimahallitilojen kosteusolosuhteisiin, lämpötilojen vaihtuvuuteen ja energiatehokkuuden hallintaan. Pakin sisällöllä varmistat esteettömän uimahallitilojen käytön sekä saat ohjeet terveellistä käyttökokemusta parantavaan uima-allasvesien käsittelyn suunnitteluun. Näiden lisäksi saat tietoa uimahallitilojen nykytilaselvityksestä, jonka avulla määrität uimahallin nykytilan ennen peruskorjaushanketta, sekä ohjeet hyvän hygienian toteuttamiseen sisätiloissa.

5. Vaikutukset muihin hankkeisiin ja nykyisiin toimitiloihin

- kuvataan vaikutukset, joita hankkeen toteuttaminen aiheuttaisi olemassa oleviin tiloihin tai muihin hankkeisiin o jäävätkö nykyiset tilat tyhjiksi tai vajaakäyttöisiksi?
 - voidaanko nykyisistä tiloista luopua?
 - voidaanko joku muu hanke jättää toteuttamatta tai toteuttaa suppeampana?

Nykyisiä tiloja voidaan harkita käytettäväksi sisäliikuntatiloina, mikäli allas katetaan. Sisäliikuntatiloista ja pukuhuoneista on alueella pulaa. Paikalliselta jalkapalloseuralta on tullut esitys pukukoppirakennuksen rakentamisesta viereisen jalkapallo -kentän yhteyteen. Mikäli uimahallin toiminnot siirtyisivät Etelä-Nummelaan, voisi harkita nykyisen uimahallin soveltuvuutta jalkapallokentän lisärakennustarpeiden vaihtoehdoksi. Ongelmaksi muodostuu todennäköisesti aikataulutusta, jalkapallokentän tarpeet ovat kiireellisiä ja nykyinen uimahalli ei tule vapautumaan tarvittavassa aikataulussa tähän tarkoitukseen.

6. Hankkeen laajuus

- hankkeen laajuus (hym2)
- tilaohjelma, mikäli on tiedossa / yksinkertainen • mitoitusperusteet, esim. o hoitopaikat o oppilaiden määrä o henkilökunnan määrä o m2 / ____

Huom. Laajuustiedot tarkentuvat hankesuunnitteluvaiheessa. Tilakeskus avustaa tarvittaessa arvioinnissa. Tässä esitetään arvio hyötypinta-alasta, eli ainoastaan toimintaan tarvittavien huonetilojen yhteenlasketusta pinta-alasta ilman käytäviä, sosiaalitylöitä, teknisiä tiloja ym.

7. Investoinnin alustava kustannusarvio

- esitetään rakennushankkeen alustava kustannusarvio

Huom. Tilakeskus avustaa tarvittaessa arvioinnissa. Voidaan esittää tavoitehintaarvio, mikäli on käytettävissä.